П Р О Т О К О Л
№ 16

Днес, 20.08.2026 г., от 16:03 часа в зала „Варна" в Община Варна, се проведе шестнадесето заседание на Обществения съвет за закрила на културното наследство (ОСЗКН) на територията на Община Варна, сформиран на основание на заповеди на кмета на Община Варна № 1879/03.06.2024 г., № 0112/15.01.2025 г., № 2996/19.09.2025 г., № 4718/30.12.2025 г. и № 2288/18.06.2026 г.

На заседанието присъстваха: председателят - арх. Владимир Попов и членовете инж. Пламен Китипов, арх. Ирина Ефтимова, арх. Тодор Даскалов, арх. Живко Железов, д-р Васил Тенекеджиев, Кремена Владимирова, арх. Лъчезар Костов, Борислав Петров, Мария Иванова, арх. Константин Златаров, арх. Венцислава Недялкова, инж. Галина Чернаева-Гонова, Милена Минева.

Отсъстваха членовете: София Колева, арх. Виктор Бузев, арх. Мартин Христов, д-р арх. Жечка Илиева, арх. Петър Йорданов, Милен Маринов, Антон Ганев.

*по извинителни причини с предварително уведомление

В работата на съвета взеха участие: Благомир Коцев – кмет на Община Варна, инж. Христо Димитров – председател на Общински съвет-Варна, Атанас Георгиев – технически директор на ДКС ЕАД, Николай Николов – управител на ДКС ЕАД, арх. Марин Велчев – председател на КАБ РК Варна, арх. Николай Рачински – председател на САБ – дружество Варна, арх. Елис Рахимова – ръководител на проект „Варна - град отворен към морето, културен, туристически, образователен и здравен център, с грижа за хората и двигател на устойчивото развитие на Североизточен регион" и други граждани и експерти поради големия обществен интерес.

Заседанието откри арх. Владимир Попов – председател на ОСЗКН. Към момента на откриването присъстваха 11 члена от състава, като в последствие техният брой се увеличи до 13.

Заседанието протече по следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д:

1. Разглеждане и обсъждане на класирани проекти от проведен конкурс от «ДКС» ЕАД за подвижен покрив на Летен театър-Варна.

   Разработките ще представят авторите им проф. д-р инж. Върбан Милков и инж. Георги Витанов.
2. Обсъждане на предложение за изграждане на нов Скейт парк в Морската градина във Варна.

   Предложението ще бъде представено от представители на сдружение „Скейт клуб Варна" и сдружение „Фарсайд" – клуб по ролери и кънки.
3. Други.

По т. 1 от дневния ред за встъпителни думи арх. Попов даде думата на инж. Пламен Китипов – заместник-кмет на Община Варна. Инж. Китипов благодари за присъствието и обърна внимание на изискванията за инженеринг при извършване на ремонта на Летния театър и останалите 3 обекта, включени в общ проект за европейско финансиране. Акцентира върху обсъждането на проекта за Летен театър, който се състои от ремонт на съществуващата база и изграждане на ново подвижно покривно покритие. Двете части – проектирането и ремонтните дейности, са неразделни една от друга и ще бъдат финансирани от Европейския съюз с 5 млн. евро. Проектът ще бъде съфинансиран от Община Варна с 1,5 млн. евро. Инж. Китипов разказа за проведения през 1998 г. конкурс за подвижно покривно покритие на Летния театър, в който няма определено I-во място, а II-ро място е спечелил екип от Техническия университет в гр. Варна. Авторите на проекта бяха поканени да го представят пред ОСЗКН. Поканени бяха и управителят и техническия директор на Двореца на културата и спорта.

Арх. Елис Рахимова представи необходимостта от обсъждане на проекта и се обърна към присъстващите експерти за препоръки към техническите концепции, които ще видят, с цел да се намерят най-деликатни решения за реализация на ремонта на Летния театър. Обърна внимание на кратките срокове, предвидени по проекта, като крайният срок за извършване на всички дейности: сключване на договор с изпълнител, проектиране, изпълнение на строителните дейности и отваряне на вратите на Летния театър е месец декември 2028 г.

Ремонтът на Летния театър е част от голям проект, включващ общо 4 обекта, които са взаимно обвързани и зависими един от друг. Другите обекти са: Антична крепостна стена на Одесос, ревитализиране на площада пред гарата и улиците около него и детска градина „Чайка". Арх. Елис Рахимова информира, че към този момент за Летния театър и Античната крепостна стена няма пуснати обществени поръчки. До края на 2026 г. трябва да се подпише договор с изпълнител.

Арх. Железов изрази притеснение относно възможността за изграждането на нови основи извън обема на Летния театър предвид липсата на план за застрояване за имота.

Николай Николов – управител на „Дворец на културата и спорта" ЕАД, направи изявление относно необходимостта от подвижно покривно покритие, което ще пази сянка през деня и ще предостави възможност за дневни мероприятия, ще защитава от валежи и ще удължи летния сезон, който към момента е от юни до средата на септември.

Арх. В. Попов поиска разяснения и по-подробна аргументация на идеята за изграждане на покривно покритие на Летния театър предвид заложената висока сума и риск.

Авторите на проектите за подвижното покривно покритие на летния театър, представени на конкурса от 1998 година, проф. Върбан Милков и инж. Витанов представиха своите технически концепции като запознаха съвета с исторически данни, проучване, световни примери, въпросите на които отговарят и условията, които са се постарали да спазят. Първият вариант представлява комбинация от един трипод зад сцената и арка над входа на Летен театър, между които се опъват въжета, носещи

ветрилообразно текстилно покритие. Ветрилото се обтяга с въжета и се събира от лявата страна, където липсва обилна растителност. В разработката присъстваха анимации, аксонометрия и разрези, с които се изяснява начинът на работа на съоръжението, неговите стъпки и механиката. Вариантът предвижда 12 фундамента.

Вторият вариант за покривно покритие на Летния театър, наподобява чадър. Бяха показани примери от практиката, други графични изображения и макет. Предложението е да се изгради арка, над залата в театъра, върху която да се монтира кула и платно с механизъм на принципа на чадър. По този начин фундаментите са само два и въздействието върху зелените площи в Морската градина е минимално. Към 2024 г. Вариант 1 ориентировъчно би струвал 1,7 млн. лв.

Инж. Витанов поясни, че конкурсът преди 30 г. е бил само за технически концепции, след което е трябвало да бъде възложено проектиране и в последствие изпълнение.

Арх. В. Попов попита по какъв начин решението да се изгради подвижно покривно покритие е представено към Министерство на културата и Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) и какви са резултатите, предвид липсата на идеен проект, градоустройство и др.

Арх. Е. Рахимова обясни, че в Министерството на културата има съгласувана виза и Техническа спецификация за инженеринг и има положително становище от тях.

Д-р. В. Тенекеджиев изрази експертно мнение за необходимостта от археологическо проучване и наблюдение, поради локацията на Летен театър – попада в Северният античен некропол, в който са открити едни от най-красивите движими културни ценности, които са изложени в музея. Според него в проекта трябва да се заложи технологично време за археологическо проучване, което да бъде прието от комисия по Закона за културното наследство, и това ще отнеме значително време.

Арх. Е. Рахимова отговори, че е заложено време за тези процедури.

Милена Минева обърна внимание на режимите за опазване на Морската градина, които са одобрени през 2011 г. В тях се забранява ново строителство, както пише и в становището от Министерството на културата, забранява се изграждането на нови алеи и др., позволено е само ремонт, реставрация на съществуващите обекти без да се променят покривните линии.

Арх. Железов подкрепи Вариант 1, който би могъл да е елегантен, но не разбира как би се реализирал предвид липсата на градоустройствена разработка, необходимите специфични тестове при въвеждането в експлоатация.

Инж. Витанов отговори на арх. Железов, че притесненията му не са основателни, има начини, които се използват при корабостроенето и са приложими и в този случай, след изготвянето на технически проект. Елементите са предварително изработени в халета и монтажът им на място е бърз.

Арх. Т. Даскалов поздрави проектантите, но заяви, че не е съгласен с обсъждане на 30-годишни проекти, вместо обявяването на архитектурен конкурс, в който биха се включили много участници с варианти, които гледат към бъдещето, а не се връщат към

миналото. Процедурата не е в правилната посока, градът трябва да се развива, да се обърне към архитектурната концепция, не към инженеринг.

Г-н Николов сподели нова информация, която му е изпратена преди дни от чуждестранна фирма с подобни решения и предложи да ги покаже при необходимост.

Арх. И. Ефтимова каза, че в момента съветът е поставен пред свършен факт, тъй като ако не се изпълни някоя част от проекта, цялото финансиране за 4-те обекта може да пропадне. Тя заяви, че симпатизира повече на Вариант 1, защото той не влиза в зрителното поле на публиката като Вариант 2, но сподели за евентуален проблем, който се изразява в дванадесетте стъпки, които са в друг имот. Подкрепи мненията на д-р Тенекеджиев и арх. Т. Даскалов.

Инж. Пл. Китипов се съгласи, че проектите са създадени преди режимите на опазване на Морската градина и трябва да съответстват на Закона за културното наследство (ЗКН). Като посетител на Летния театър мисли, че няма нужда от покритие, а посочените примери в Бургас и други градове не са достатъчно подходящи. От страна на администрацията изрази притеснения, които се състоят в основните разходи – за техници и поддръжка, за ремонти, последващо навлизане на тежкотоварна техника в защитена територия. Предложи вариант в който покритието да бъде само над сцената като стъпва върху съществуващите зидове. Като втора опция предложи този проект да бъде разделен на две части. Едната - ремонт на съществуващите сгради и втората част – покривно покритие. Изрази притеснение за загуба на финансирането при неизпълнение.

Д-р. В. Тенекеджиев подкрепи предложението за разделяне на проекта, въпреки това е скептичен относно невъзможно кратките срокове. Ако е необходимо да се подкрепи, би подкрепил Вариант 1 от представените концепции.

Арх. В. Попов сподели, че не е намерил данни за увеличение на посещаемостта и удължаване на сезона на Летен театър Бургас след изграждане на покритието му. Направи съпоставка между двата летни театъра и обърна внимание на уникалната ландшафтна композиция на сцената във варненския летен театър, която се превръща в част от представленията и оживява. Сподели лични впечатления от представление по време на валеж и интереса на зрителите, които въпреки дъжда са присъствали. Арх. Попов предлага по-лека и неинвазивна намеса с раздаване на чадъри на входа и препоръча по-добра организация и превозване на зрителите до „Двореца на културата и спорта" при необходимост от изместване на представлението. Като заключение той изрази отрицателно мнение като счита, че покривно покритие на Летен театър-Варна не е необходимо.

Арх. Л. Костов коментира становището от Министерството на културата, и обърна внимание, че с него се съгласува ремонт, а не ново покривно покритие. Според него режимите на опазване на Морската градина са пречка за реализиране на идеята за изграждане на покривно покритие. Според него общината трябва незабавно да започне кореспонденция с Министъра на културата за промяна на заповедта за режимите. Изказа мнение за необходимост от по-широко социологическо проучване на общественото

мнение във връзка с идеята за покривно покритие на Летния театър. Относно археологическото проучване подкрепи д-р Тенекеджиев, че времето за реализиране на проекта е малко и незабавно трябва да се изяснят местата на фундиране и да се започне предварителното проучване. Подкрепи Вариант 1, но потвърди мнението на другите членове за необходимостта от архитектурен конкурс.

Арх. Марин Велчев – председател на КАБ, благодари за поканата, за представените проекти и мнения по темата. Изрази мнението, че още при споменаване на режимите на опазване на Морската градина, за него темата е била приключила. Сподели за статистика, която е проучил относно отложените представления поради лошо време, според която за последната година само 1 представление е изместено в Двореца на културата и спорта, а за предходните две години отложените представления също са били малко на брой. Арх. Велчев потвърди мнението, че идеята е Летният театър да бъде открит и да се ползва през летния сезон. Съгласи се, че има спешна нужда от ремонт и обновяване. Изрази своето разочарование, че не се обсъжда и гледа проект за дизайн код и единна градска среда и естетика. Насърчи организирането на архитектурни конкурси, предвид броя на младите архитекти във Варна, които имат потенциал и желание за развитие. Арх. Велчев представи мнението на Камарата на архитектите, че проектите са несъотносими към настоящето и бъдещето и е против инженеринга, който е за спешни и неотложни ремонти, а не за създаването на архитектура, качество и бъдеще. Според него основен проблем в предложенията, които е забелязал, е отвеждането на дъждовните води и опазването на съоръжението от чайки и др. птици. Препоръчва за по-голямо обществено обсъждане, в което да се включат хората, ежедневно използващи обекта – актьори, певци, специалисти по акустика, озвучаване, осветление и др.

Арх. Николай Рачински подкрепи изложението на арх. Велчев. Изрази съмнение в целесъобразността на покритието и финансовата му обосновка. Второто му опасение беше вписване в архитектурната и паркова среда на Морската градина. Подкрепи мнението на арх. Т. Даскалов, че без архитектурен конкурс е немислимо подобно начинание.

Г-жа Цветелина Атанасова, представител на общинския съвет, изрази уважение към авторите и техните разработки. Изказа отрицателно мнение относно обсъждане на проекти от преди 28 г. и връщане назад във времето. Според нея покривно покритие не е необходимо и ще промени романтичната и сантиментална обстановка, която в момента атмосферата излъчва. Предвид хронологията и сроковете г-жа Атанасова отправи въпрос какво е направено през изминалата 1 г., каква е същността на заданието и резултатът, който се търси от инженеринга.

Арх. Е. Рахимова отново призова за препоръки, относно реализирането на покритието, поради обвързаността на всички проекти и невъзможността от промяна на параметрите. Обясни за поетия риск, наличието на остойностяване и поясни, че се провеждат разговори с Министерството на културата относно казуса, режимите на

Морската градина и балетния конкурс. Изрази желанието на Община Варна да опита всичко възможно за осъществяване на проекта.

Благомир Коцев, кмет на Община Варна, благодари за проявения обществен интерес. Изрази разбиране относно изложените опасения и потвърди, че предложението за покритие на Летния театър е прибързано. Поради естеството на задачата той заяви, че е необходимо визионерство и се обърна към арх. Е. Рахимова с въпроса дали има вариант за промяна по параметрите на проекта и какви биха били финансовите загуби.

Арх. Е. Рахимова заяви, че включването на Летен театър в проекта през 2023 г. е базирано на желанието да бъде удължен летният културен сезон на варненци. За да бъде премахнато изискването за монтиране на покривно покритие трябва да има много сериозно основание, например като отказ на Министерството на културата да съгласува проекта. Информира, че при избор на изпълнител има важно условие към него да представи няколко варианта за покривно покритие на Летния театър, които отново да се обсъдят и да се одобри и изпълни най-подходящия.

Инж. Христо Димитров предложи разделяне на финансите и етапите – ремонт и изграждане на подвижно покривно покритие.

Арх. В. Недялкова предложи, когато бъде избран изпълнителят, същият да представи варианти само за ремонта и официално да се обоснове, че въз основа на режимите на опазване на Морската градина не може да бъде монтирано покритие.

След като арх. И. Ефтимова прочете становището на Министерство на културата и препоръчителните точки, кметът Благомир Коцев предложи да се напише писмо до Министерството на културата и НИНКН, които да отговорят допустимо ли е да се изгради подобно покритие. В случай на категоричен отказ покритието да бъде изключено от проекта. Друго предложение е архитектурните бюра да се обединят и да направят един идеен проект, който да се дари на инженеринга.

Арх. В. Попов се обърна към председателите на КАБ и САБ с въпрос възможно ли е възможно да организират конкурс за идеи за цялата зона, да се получат или обединят идеи, с които да се съобрази инженерингът.

Арх. Велчев обясни, че КАБ не може да организира конкурса, тъй като членовете са участници, но могат да излъчат човек за жури, ако някой организира такъв конкурс.

Арх. Е. Рахимова обърна внимание на краткото време и изрази опасение от подвеждане на обществото, ако се покажат стойностни идеи и Министерството на културата в последствие не ги одобри и съгласува.

Арх. Рачински напомни, че за проекта „Отваряне на града към морето“ (зона между улиците „Дунав“, „Дебър“, „Охрид“, „Преслав“, „Девня“), не е бил провеждан конкурс, а е организирана работилница, към която интересът е бил слаб. Изрази съгласие САБ да се присъедини в подобно начинание.

Арх. Т. Даскалов предложи за бъдещи обекти вместо инженеринг да се правят конкурси за архитектурни концепции и като жури в тях да участват представители на Министерството на културата и НИНКН.

Кр. Владимирова изрази разбиране за кратките срокове и като единствен изход в тази ситуация, без да се навреди на останалите проекти, смята, че по въпроса за изграждане на подвижно покривно покритие на Летния театър, трябва да бъде дадено отрицателно становище от Обществения съвет за закрила на културното наследство, въз основа на което да се направи корекция във финансирането и да се поиска по-категоричен отговор на конкретните въпроси от Министерството на културата.

Инж. Пл. Китипов напомни за идеята за изграждане на по-леко покритие само над сцената, което да е върху съществуващите зидове, с цел възможност за реализиране на балетния конкурс.

Инж. А. Георгиев – технически директор на „Дворец на културата и спорта" изрази мнението, че частично покритие на сцената не е вариант, защото повечето гости и организатори носят собствена техника, конструкция, декори и др. с различни височини и такова покритие ща ограничи организаторите на събития. В обсъждането и проектирането смята, че трябва да участват специалист по акустика, осветление, ландшафтен архитект и др.

След обсъждането проектът беше подложен на гласуване и беше взето решение на обществения съвет с 11 гласа – „за" , 0 гласа – „против" проекта, 2 гласа – „въздържали се".

По т. 1 от дневния ред беше взето следното решение:

Обществеият съвет подкрепя проекта за реконструкция и ремонт на съществуващата база и елементи на Летен театър-Варна и е против изпълнението на разгъващо се съоръжение за покриване на сцената и посетителските места.

Преди продължаване към т. 2 от дневния ред, арх. Росица Пеева сподели впечатления от 13-годишния си опит и работа в Цюрих, Швейцария. Според нея тамошната община задължава възложителя да направи конкурс, в който не просто да се направи идеен проект, а да се изясни дадена тема, да се разгледат множество идеи и предложения. Предварително се възлага на архитектурно студио заснемане на обекта, създаване на задание за проектиране и примерно идейно решение. На тази основа стъпва конкурсът. Като времетраене процесът продължава около 3-5 г.

По т. 2 от дневния ред инж. Пл. Китипов представи възможност за изграждане на скейт парк в Морската градина. За инициативата са обсъждани няколко варианта за ситуиране, като най- подходящ е имота на моно-релсовото влакче в Морската градина. Инж. Китипов призова съвета и присъстващите да дадат становище по тази възможност. Сегашният скейт парк до ресторант „Морско Казино" създава неудобство за посетителите на Морската градина. В същото време Общината има възможност да закупи употребявана преместваема рампа и да започне оформянето на ново пространство за скейт-общността.

Инж. Пл. Китипов даде думата на Светлин Тодоров, председател сдружение „Скейт клуб Варна" и Иво Захариев, председател на сдружение „Фарсайд" – клуб по ролери и кънки.

Св. Тодоров представи инициативата. Преди време в предложения имот е имало монорелсово влакче, теренът е заравнен, а в последствие е имало нереализиран проект за атракциони. Рампата е с размери 10/10/1,5 m, от дървена конструкция и представлява преместваем обект. Св. Тодоров представи различни варианти и решения за скейт паркове от други градове в България, в паркова и крайречна среда, като Русе, Стара Загора, Самоков и Добрич. Констатира, че към момента в Бургас се намира най-големият скейт парк, където се провеждат всички състезания. Конструкцията на рампите може да бъде дървена, от бетонни блокове или гранитни плочи. Г-н Тодоров наблегна на необходимостта към момента да се избере място, да се закупи и постави съществуващата рампа, а в последствие да се направи проект за изграждане на скейт парк в цялата зона.

Арх. Велчев сподели за своята страст към тези спортове и изрази мнение, че спортът е опасен както за практикуващите така и за околните, а представеният имот е закътан. Това, че в миналото е имало друго съоръжение, го прави подходящ и би улеснило процедурата.

Арх. В. Попов подкрепи идеята и се обърна към Св. Тодоров и И. Захариев, с призив да ангажират архитект, който да направи необходимите чертежи или схеми за поставяне и цялата документация да се внесе за съгласуване в Министерството на културата.

Д-р Тенекеджиев изрази притеснението си за местоположението, което ще превърне тази част на Морската градина в огромен увеселителен парк, състоящ се от голям детски кът, Летен театър, тенис кортове и т.нар. „бебешка" градинка, и малкото зелени и спокойни места ще изчезнат. Смята, че практикуването на подобен спорт в близост до зона с бебешки колички е неподходящо и опасно, родителите биха изявили недоволство. За това предложи имот над розариума, който е с по-лесен достъп от пътя и по-изолиран.

Арх. Велчев насърчи да се мисли в посока в бъдеще тази зона да бъде един голям парк за общността и акцентира върху предимството, което има теренът заради осигурената сянка.

Инж. Пл. Китипов обърна внимание, че за този имот вече има направено предпроектно проучване.

Арх. И. Ефтимова смята презентираната локация за подходяща, тъй като функционално затваря възрастовия кръг и видовото разнообразие, и се вписва в зоната. Задължително препоръча да се избере ландшафтен архитект с опит в подобни задачи и вписан в регистъра по чл. 165, с правоспособност за работа с недвижими културни ценности. Като пример посочи арх. Радилова.

Инж. Г. Чернаева-Гонова напомни, че е необходимо да се направи фитосанитарна оценка и други специфични документи за внасяне в Министерството на културата.

Арх. Л. Костов напомни, че в документацията трябва да са включени и изгледите от всички посоки на съоръжението, както и визуализации на проектното решение.

Арх. Т. Даскалов предложи проектът да се разработи от архитект, като още в началото да се раздели на два етапа: първият - за поставяне на съществуващата рампа

и втори етап – за разширение. Така предложението би било по-ясно, атрактивно и ще създаде приемственост.

Арх. В. Недялкова подкрепи мнението на арх. Даскалов, особено в случай, че се предвижда съществуващата рампа да остане и след разширението и проектирането на останалата част от този парк.

След обсъждането проектът беше подложен на гласуване и беше взето решение на обществения съвет с 12 гласа – „за" , 0 гласа – „против" проекта, 1 глас – „въздържали се".

По т. 2 от дневния ред беше взето следното решение:

Обществеият съвет дава положително становище за изграждане на нов Скейт парк в Морската градина във Варна, в имот с идентификатор 10135.2561.1, на терена на бившето монорелсово влакче, в участъка, разположен североизточно от мини голф към «Детския кът Варна» и северозападно от тенис кортовете на «Черно море Елит» при спазване на режимите за опазване на историческото ядро на недвижимата културна ценност с категория «национално значение» «Историческо ядро на Морската градина във Варна».

Приложение: Есе с автор арх. Владимир Рачев

ПРОТОКОЛИРАЛ:	**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ:**
.....П.....	.....П.....
арх. Виктория Василева	арх. Владимир Попов